

Administrativa ve zdravotnictví

Zdraví a zdravotní péče

- ▶ Každý člověk má právo na poskytnutí zdravotní péče
- ▶ Zdraví = jako veřejný zájem, k jehož naplnění dochází prostřednictvím státem garantované veřejné služby, kterou poskytují veřejnoprávní i soukromoprávní poskytovatelé zdravotních služeb.
- ▶ Zdravotnictví je soubor opatření, postupů a zařízení tvořící systém organizace zdravotní péče.
- ▶ Co je úkolem zdravotnictví?

Cíl zdravotnictví

- ▶ všeobecná dostupnost a kvalita poskytované péče
- ▶ efektivnější využití finančních zdrojů
- ▶ ochrana zdraví
- ▶ zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva prostřednictvím prevence

Příslušná legislativa

- ▶ Úmluva o závodních zdravotních službách, publikovaná pod č. 415/1988 Sb.,
- ▶ **zákon č. 372/2011 o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování**
- ▶ Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárenské komoře, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ Zákon č. 245/2006 Sb., o veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízeních a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékarských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče (zákon o nelékarských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.
- ▶ A řada dalších...

zdravotnická zařízení

- ▶ Zdravotnická zařízení lze dělit
  - z hlediska vlastnictví, zda je jedná o zařízení státní či nestátní
  - z hlediska ziskovosti, tedy zda je založené za účelem zisku (např. soukromá ambulance), či nikoliv (nezisková organizace)
  - v jaké právní formě se vyskytuje (s.r.o., a.s. apod.).

Tato hlediska se navzájem prolínají umožňují mnoho forem zdravotnických zařízení, kdy například nemocnice může být zřízena státem i krajem, nebo například ambulantní péče může být poskytována právnickou i fyzickou osobou. Klíčovým dělením zdravotnických zařízení je podle toho, kdo je zřizovatelem daného zdravotnického zařízení.

Zdravotnická zařízení zřizovaná státem

- ▶ Většina státních zařízení spadá do působnosti Ministerstva zdravotnictví České republiky. Zdravotnickými zařízeními státu jsou fakultní nemocnice a další léčebná zařízení, která poskytují také úzce specializovanou péči.
- ▶ Fakultní nemocnice jsou příspěvkovou organizací ve smyslu zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky, jsou tedy z části financovány ze státního rozpočtu, většinu příjmu ale tvoří úhrady za poskytnutou zdravotní péči.
- ▶ Na jejich půdě by mělo docházet k spolupráci fakultní nemocnice a příslušné lékařské fakulty tak, aby docházelo k poskytování kvalitní zdravotní péče, k praktické výuce studentů a zároveň k odborné výzkumné činnosti
- ▶ Tato spolupráce by měla probíhat na základě smlouvy, kterou fakultní nemocnice a příslušná lékařská fakulta uzavřou v souladu s ust. § 111 zákona o zdravotních službách.
- ▶ Tato smlouva upravuje zejména rozsah strukturu a personální zajištění praktické výuky na půdě fakultní nemocnice

Zdravotnická zařízení zřizovaná kraji a obcemi

- ▶ Nestátní zařízení, která výše uvedené územně samosprávné celky zřizují, zřizují v rámci své samostatné působnosti, což je oprávnění samostatně spravovat své vlastní náležitosti.
- ▶ Zdravotnická zařízení, která obce a kraje zřizují mohou mít formu príspevkovej organizace ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtu, formu obecně prospěšných společností a nebo formu společnosti obchodních (s ručením omezeným, akciová společnost).
- ▶ Obce a kraje mohou zřizovat nemocnice, léčebná centra, stacionáře, obce zřizují také jesle.
- ▶ Kraje mají ze zákona povinnost zřídit zdravotnickou záchrannou službu v souladu se zákonem č. 374/2011 Sb. o zdravotnické záchranné službě. Zdravotnická záchranná služba má formu příspěvkové organizace a na jejím chodu se podílí kromě příslušného krajského úřadu také ministerstvo zdravotnictví.

Soukromá zdravotnická zařízení

- ▶ Druhou skupinou nestátních zdravotnických zařízení jsou zařízení soukromá, tedy ve vlastnictví fyzických či právnických osob.
- ▶ Soukromými zařízeními jsou zpravidla ambulance, různé léčebná, či oždravná centra, v soukromém vlastnictví mohou být ale například také nemocnice, stacionáře, přeprava nemocných a raněných a podobně.
- ▶ Provozovatelem těchto zařízení je tzv. poskytovatel zdravotních služeb, který musí splňovat podmínky dané zákonem č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování

Poskytovatel zdravotní péče

- ▶ jediný způsob jak lze podnikat ve zdravotnictví
- ▶ do 31.3.2012 bylo nestátní zdravotnické zařízení
- ▶ od 1.4. 2012 zákonem č. 372/2011 o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) zavedl nový pojem „poskytovatel zdravotní péče“
- ▶ § 2 říká, že poskytovatelem zdravotní péče se rozumí FO nebo PO, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb

Zdravotní služba

- ▶ zdravotní službou se rozumí : poskytování zdravotní péče podle tohoto zákona zdravotnickými pracovníky¹⁾,²⁾, a dále činnosti vykonávané jinými odbornými pracovníky²⁾, jsou-li tyto činnosti vykonávány v přímé souvislosti s poskytováním zdravotní péče.

Zdravotní péče

a) soubor činností a opatření prováděných u fyzických osob za účelem :

- 1. předcházení, odhalení a odstranění nemoci, vady nebo zdravotního stavu (dále jen „nemoc“),
- 2. udržení, obnovení nebo zlepšení zdravotního a funkčního stavu
- 3. udržení a prodloužení života a zmírnění utrpení,
- 4. pomoci při reprodukci a porodu,
- 5. posuzování zdravotního stavu,

b) preventivní, diagnostické, léčebné, léčebně rehabilitační, ošetrovatelské nebo jiné zdravotní výkony prováděné zdravotnickými pracovníky

Struktura zdravotní péče v České republice.

- ▶ Poskytovanou zdravotní péči můžeme rozdělit podle různých hledisek.
- ▶ Jedním z těchto hledisek je posloupnost poskytované péče, kdy za primární je považována péče poskytovaná formou tzv. prvního kontaktu pod tuto péči spadají praktičtí lékaři, stomatologové a gynekologové.
- ▶ Sekundární péče zahrnuje péči odborného charakteru, ke které se je pacient zpravidla odeslán z péče primární. Sekundární péči poskytují ambulantní nebo i nemocniční specialisté.
- ▶ Terciární péče je péče poskytovaná na velice specializované a komplexní úrovni, poskytují ji zpravidla výzkumné ústavy

- ▶ Dalším hlediskem může být například dělení péče podle její akutnosti.
- ▶ Zákon o zdravotnických službách rozlišuje péči
  - neodkladnou
  - akutní
  - nezbytnou
  - plánovanou.

- ▶ Neodkladná péče je poskytována v případě stavů, které bezprostředně ohrožují život, mohou vést ke smrti, nebo vážnému ohrožení zdraví.
- ▶ Akutní péče slouží k odvrácení vážného zhoršení zdravotního stavu, nebo zmírnění jeho rizika, tak aby se zdravotní stav nezhoršoval.
- ▶ Nezbytná péče se týká zahraničních pojištěnců, je to péče která musí být poskytnuta, aby nebyl ze zdravotních důvodů omezen, nebo zkrácen pobyt pojištěnce
- ▶ Veškerá ostatní péče je péči plánovanou

Formy zdravotní péče

- ▶ Posledním hlediskem je rozdělení, které má největší praktické využití a to podle formy poskytované zdravotní péče.
- ▶ Ambulantní péče je péče, při které není nutná hospitalizace pacienta, ambulantní péče zahrnuje jak primární péči, tak i péči odbornou.
- ▶ Poskytnutí jednodenní péče s ohledem na charakter zdravotnických výkonů vyžaduje pobyt pacienta na lůžku , ale po dobu kratší než 24 hod.

- ▶ Lůžková péče oproti tomu vyžaduje dlouhodobější hospitalizaci pacienta.
  - Akutní forma lůžkové péče je poskytována v situacích náhlého ohrožení životních funkcí, náhlé nemoci, nebo za účelem provedení zdravotních výkonů, které nelze provést ambulantně.
  - Po té co pacient zvládne náhlé ohrožení a dojde ke stabilizování jeho stavu, je přesunut na tzv. následnou lůžkovou péči.
  - Pokud se pacientův stav dlouhodobě nelepší, ale bez soustavné zdravotní péče by se jeho stav mohl výrazně zhoršit, stává s pacient součástí dlouhodobě lůžkové péče.
- ▶ Čtvrtou a poslední formou poskytování zdravotní péče je péče poskytovaná ve vlastním sociálním prostředí pacienta, což může být návštěvní služba, ošetrovatelská, či paliativní péče nebo například dialýza

- ▶ **zdravotní péči je možné poskytovat pouze v rozsahu uvedeném v Oprávnění k poskytování zdravotních služeb**
- ▶ **výjimkou je poskytnutí nutné a neodkladné péče – odborná první pomoc**

OPRÁVNĚNÍ K POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

Postup před otevřením vlastního zdravotnického zařízení

3 fáze=3 řízení před správními orgány:

- ▶ Schválení provozního řádu Krajskou hygienickou stanicí
- ▶ Získání Oprávnění k poskytování zdravotních služeb
- ▶ Výběrové řízení pro uzavření smluvních vztahů s pojišťovnami

Je potřeba mít vše nachystané předem

Provozní řád ambulantního zařízení

Před podáním žádosti o oprávnění je potřeba nechat si Krajskou hygienickou stanicí schválit Provozní řád , který musí splňovat podmínky dané vyhláškou 195/2005 Sb. kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče

Obsahuje:

- ▶ charakteristiku a zaměření pracoviště (tj. dispoziční uspořádání, technické a přístrojové vybavení, personální obsazení, druh a rozsah poskytované péče, režim provozu)
- ▶ zásady hygienických opatření
- ▶ sterilizaci
- ▶ dezinfekci
- ▶ manipulaci s prádlem a odpady
- ▶ úklid
- ▶ zásobování vodou

Žádost o schválení

- ▶ provozní řád se žádostí o schválení se podává příslušné Krajské hygienické stanici
- ▶ přílohou je plánec dispozičního řešení prostorů
- ▶ Jedná se o řízení podle Správního řádu
- ▶ KHS v lhůtě 30 dnů (může protáhnout na 60 dnů) vydá rozhodnutí o jeho schválení,
- ▶ V případě neschválení je možnost se odvolat do 15 dnů od doručení rozhodnutí

Oprávnění k poskytování zdravotních služeb

- ▶ Základní dokument pro provoz vlastního zdravotnického zařízení
- ▶ Uděluje příslušný Krajský úřad ve správním řízení na základě písemné žádosti při splnění podmínek
- ▶ O oprávnění může požádat PO nebo FO, jestliže splňuje podmínky dané zákonem
- ▶ u PO musí tyto podmínky splňovat statutární orgán, případně ustanovený odborný zástupce
- ▶ odborný zástupce musí být v pracovněprávním vztahu, nebo společníkem PO, odpovídá za odborné vedení

Podmínky

- ▶ Plnoletost
- ▶ Způsobilost k právním úkonům
- ▶ Provozní řád schválený KHS
- ▶ Bezúhonnost
- ▶ Způsobilost k samostatnému výkonu zdravotnického povolání
- ▶ Splnění požadavků na technické a věcné vybavení
- ▶ Personální obsazení

Bezúhonnost

- ▶ Za bezúhonného se považuje pro tyto účely ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody alespoň na jeden rok, nebo za trestný čin spáchaný při poskytování zdravotních služeb
- ▶ Dokládá se výpisem z evidence Rejstříku trestů, nesmí být starší než 3 měsíce

Způsobilost k samostatnému výkonu zdravotnického povolání

- § 12 zákona :Způsobilostí k samostatnému výkonu zdravotnického povolání se pro účely tohoto zákona rozumí způsobilost k samostatnému výkonu povolání lékaře, zubního lékaře nebo farmaceuta nebo způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka nelékařského povolání bez přímého vedení a odborného dohledu podle jiných právních předpisů.
- Jiný právní předpis = Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních)

Odborná způsobilost k výkonu povolání fyzioterapeuta

– § 24 odst. (1) Odborná způsobilost k výkonu povolání fyzioterapeuta se získává absolvováním

- a) akreditovaného zdravotnického magisterského studijního oboru pro přípravu fyzioterapeutů,
- b) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu fyzioterapeutů,
- c) tříletého studia v oboru diplomovaný fyzioterapeut na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004, nebo
- d) střední zdravotnické školy v oboru fyzioterapeut nebo v oboru rehabilitační pracovník, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997

Fyzioterapeut, který získal odbornou způsobilost podle odstavce 1 písm. a) až c), může vykonávat své povolání bez odborného dohledu, pokud prokáže minimálně 1 rok výkonu povolání v oboru.

Za výkon povolání fyzioterapeuta se považuje činnost v rámci preventivní, diagnostické, léčebné a rehabilitační péče v oboru fyzioterapie.

Splnění požadavků na technické a věcné vybavení

- ▶ Upravuje vyhláška č. 92/21012_o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče
- ▶ Jakékoliv zdravotnické zařízení musí mít prostory spojené ve funkční celek a umístěné v nebytových prostorách. Musí mít zajištěno přívod pitné vody, elektrické energie, telefonní sítě a internetového připojení, dále odvod odpadních vod a vyřešeno systém větrání
- ▶ Jsou stanoveny společné požadavky pro veškerou ambulantní péči a zvláštní požadavky podle oboru
- ▶ Společné požadavky: základní provozní prostory + vedlejší provozní prostory

Vedlejší provozní prostory

- Sanitární zařízení pro zaměstnance
- Skladovací prostory (pro skladování materiál, prádla, uklízacích potřeb, lze nahradit skříněmi)
- Místnost pro odpočinek zaměstnanců

Základní provozní prostory

- čekárna (minimální plocha 7m, vybavení sedacím nábytkem)
- WC pro pacienty (umyvadlo + wc, může být společné pro pacienty a personál)

Základní provozní prostory

- ▶ Ordinace, nebo pracoviště kde jsou prováděny lékařské úkony (minimální plocha 13m)
  - Musí být vybavena :vyšetřovací lehátko, umyvadlo, nábytek nutný pro činnost zdravotních pracovníků, židle pro pacienta, skříň na léčivé přípravky, nástroje a pomůcky, stoly pro přístroje, kartotéční skříň, tonometr, fonendoskop, teploměr lékařský, osobní váha, výškoměr, prostor pro svlékání pacienta a odložení oděvu, pomůcky a léčivé přípravky pro poskytnutí první pomoc

Zvláštní požadavky

- ▶ a) vyšetřovací stůl nebo lehátko s nastavitelnou výškou,
- ▶ b) olovnice,
- ▶ c) goniometr,
- ▶ d) neurologické kladívko

podle druhu terapie:

- Pro individuální (místnost min 10m, zrcadlo, 2 nášlapné váhy)
- Pro skupinovou (minimálně plocha 5m na jednoho pacienta, podložky na cvičení, nástroje na posilování, procvičování hybnosti)
- Pohybová léčba v bazénu (bazén 4,5m na jednoho pacienta, sprcha, prostor pro odložení oděvu)
- Fyzikální terapie (lehátko, stolek pro přístroj + přístroj pro daný typ léčby)
- Vodoléčba (zařízení pro aplikaci lokální i celotělové hydroterapie, sprcha, prostor pro odložení oděvu)

Personální obsazení

- ▶ Stanovuje Vyhláška o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb
- ▶ Osoby které mohou vykonávat péči v rámci poskytování rehabilitační medicíny:
  - rehabilitační lékař
  - všeobecná sestra způsobilá k výkonu povolání bez odborného dohledu
  - fyzioterapeut způsobilý k výkonu povolání bez odborného dohledu

Překážky pro udělení oprávnění

- ▶ zákaz činnosti spočívající v provádění zdravotní péče
- ▶ pokud je žadatel v insolvenčním řízení, nebo bylo insolvenční řízení ukončeno pro nedostatek majetku

Žádost o udělení oprávnění

- ▶ obsahuje identifikaci žadatele, obor, formu a místo poskytování zdravotní péče, datum kdy chce činnost zahájit,
- ▶ nutné doložit dokumenty prokazující splnění výše uvedených podmínek = přílohy
- ▶ Vše originály nebo ověřené kopie.

Přílohy

- ▶ Doklad o bezúhonnosti
- ▶ Doklad o odborné způsobilosti
- ▶ seznam zaměstnanců včetně uvedení jejich odborné způsobilosti a pracovní doby
- ▶ rozhodnutí o schválení provozního řádu
- ▶ doklad prokazující právo užívání prostor
- ▶ prohlášení o splnění požadavků na technické a věcné vybavení
- ▶ prohlášení že u žadatele netrvá žádná z překážek k udělení oprávnění.

Rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb

- ▶ vydá krajský úřad do 30 dnů
- ▶ rozhodnutí obsahuje identifikaci poskytovatele, rozsah, obor a formu poskytované zdravotní péče, místo poskytování a den zahájení poskytování zdravotních služeb
- ▶ Právní moci nabude doručením žadateli
- ▶ Do 15 dnů od nabytí PM jej úřad rozešle na OSSZ, FÚ a další

Shrnutí

- ▶ Zdravotnická zařízení
- ▶ Provozní řád
- ▶ Oprávnění k poskytování zdravotních služeb